

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *Lehet-e Budapestet újjáteremteni?*

Forrás:

Magyarország

1925. 1. 31.

Osztályozás

Tárgy

352

Hely

Idő

"1925"

Személy

Helyszám

Lehet-e Budapestet újjáteremteni?

Jó közigazgatási gépezet, pénzügyi önállóság, a haszonnal arányos áldozatkészség újjáteremtheti a fővárost — megfellelő társadalmi viszonyok között

Írta: Harrer Ferenc dr. ny. alpolgármester

Kritika a letűnben levő városi kormányzat működéséről és követelések az áhitott új uralom várományosaival szemben, esendülnek végig mostanában a közvélemény hangszerein. Hogy azonban a kritika termékenyítő s egyben igazságos, minden követelés pedig reális, tehát felelősségérzetet és alkalmazkodási készséget kiváltó legyen, válaszlónak és választandónak egyaránt tisztában kell lennie azzal, hogy

mik Budapest újjáteremtésének a lehetőségei?

Minden nap újból és újból tapasztalhatjuk, hogy azok a szükségkielégítések, melyeket a városi kormányzattól várunk és melyek jólétünket s boldogulásunkat több-kevésbé jelentik, külön-külön mint önálló problémák vagy egyáltalában nem, vagy csak nagyon tökéletlenül oldhatók meg. A városigazgatás problémáinak megoldása csak szervezően történhetik s evégből

a lakosság zöme által helyesnek elfogadott várospolitikai elvek szerint működő, technikailag kifogástalan gépezetre van szükség.

De amint az egyes városigazgatási feladatok sikeres megoldása a városigazgatási gépezettől függ, úgy másfelől a gépezet és működése ismét nagyrészt függvénye a városon kívül fekvő viszonyoknak és magasabbrendű szervezeteknek. A városi igazgatásnak nemcsak alkalmazkodnia kell az ország és a világ életfolyásához, hanem sok vonatkozásban egyenesen alá van rendelve az állami igazgatásnak, sőt ma, a háború elvesztésének, illetve a békeszerződésnek folyamánként, még nemzetközi beavatkozásnak is. Csak e keretek közt lehet tehát Budapest újjáteremtéséről szó. Hogy így miféle lehetőségek adódnak, azt részletesen kell

megvizsgálni. Általános tájékozást azonban már néhány megállapítással nyújthatunk.

Az igazgatási gépezet egyszerűsítésének és hatásosabbá tételének,

az autonómiának a szervezés terén való megszorítottasága mellett is — törvényes reformtól egyelőre eltekintünk — *elég nagy lehetőségei vannak.* A miniszteri jóváhagyás ilyen irányú törekvéseknek alig lehet akadály, legfeljebb késleltetője. Az állami szervezethez való alkalmazkodás kényszerűsége csak az állam helyett végzett teendők terén áll fenn s itt is meg van többé kevésbé a főváros sajátos viszonyaihoz való simulás lehetősége.

A kevés, de hozzáértő, megbízható és jól fizetett hivatalnok

alkalmazásának elve pénzügyi részében is megvalósítható, ha egyéb tekintetben is megvalósul. A belső ügyvitel pedig szinte korlátlan érvényesülést enged az invenciónak.

Nem ilyen egyszerű

az újjáteremtés pénzügyi megoldása.

Az államkormányzati igények, a szanálási akció és a külföldi kötelezettségek hármas gyűrűje szorítja ma Budapestet és szinte már lélekzetét veszi az egykor életerőtől duzzadó magyar fővárosnak. El fojtogató helyzetéről, melynek terhét a beavatkozó ellenőrzés még súlyosbítja,

a város csak a pénzügyi önállóság ösvényén juthat ki,

de csak akkor, ha egyfelől az állam a főváros igazgatásából őt jogosultán terhelő rész vállalatásával és az önkormányzat számára

(Oldal)

realis es fejlődésképes pénzforrások atengedésével, másfelől a külföldi hitelezők — az adóságnak a város fejlődését nem gátló, sőt lehetőleg abba beilleszkedő méltányos rendezésével — ezt az utat szabaddá, biztossá és kifejleszthetővé tesszik. Ilyen előfeltételek mellett a város kiépíthet magának egy közszolgáltatási rendszert, mely a polgárság magasabb igényeit is egyensúlyba tudja tartani teherbíróképességével, mely nem bénítja meg a termelőerőket

és amely a terheket arányosan osztja meg. Az áldozatkész polgárságot Budapest újjáteremtése nem nélkülözheti, de ha a városi kormányzat ezt az áldozatkészséget ébren akarja tartani, akkor

mindig szemléltetővé kell tennie az áldozat és a haszon összefüggését.

Még a pénzügyi lehetőségeknél is jobban függ az újjáteremtés a társadalmi helyzetétől:

cisősorban a világgazdasági események és az állam közigazgatási politikája eredményeként *előálló gazdasági viszonyoktól, de lelki és erkölcsi tényezőktől is,* mint amilyenek a hajlamosság a közérdek javára való együttműködésre és a munkakészség s a munka megbecsülése. Az utóbbi tényezők érvényesülésére egy bölcs várospolitika is sokat tehet.

Szinte korlátlan a városi kormányzat szabadsága a feladatok vállalására nézve.

Elvileg a főváros minden szükséglet kielégítését hatáskörébe vonhatja, ha csak az állam azt magának fenn nem tartotta. Gyakorlatilag azonban a város vezetőségének szem előtt kell tartania azt, hogy a polgárság *közszervezete csak olyan feladatok megoldására hivatott, melyeket a polgárok és szabad egyesüléseik egyáltalán nem, vagy csak rosszabbul tudnak elvégezni.*